

In The Name of Allah, The Most Beneficent, The Most Merciful

The Moon Sighting

THE MONTHLY

Shariah Compliant Islamic Date Calendar

Year : 25, Issue : 02

(Fatwa 8) Mufti Ahmad Khanpuri (HA);

Darul Ifta, Jamia Ta'limuddin, Dabhel (2nd Zilqaad 1430)

Answer: it is stated in the "Mahmudul Fatawa" that Observatory's prediction and astronomical calculations are not acceptable in terms of moon sighting. It is almost ijma. Shaikul Zakariyah (R.A.) wrote in "Awjazul Masalik" that it is **incorrect to brand Mutraf Bin Abdullah** (The Tabee'a RA) as in favour of astronomical calculation. (Awjazul Masalik v 5 p 16).

It is proven from above mentioned quotes that Astronomical calculations and observatory's predictions have no value in moon sighting subject. It is even proven as a unanimous decision. Although some Shafee' scholars are supporters of Astronomical calculation, their own experts had rejected this kind of opinion. Allama Shami (R.A) in his booklet "Tambihul Ghafil" opened up a separate chapter on the very subject and questioned the opinions of calculations. Furthermore he proved that it is an ijma to sight the moon by naked eye. (See Rasaeel e Ibn Abedeen v 1 p 246 to 249).

As it is proven that to begin the fast based on Astronomical calculation is not acceptable, similarly if reliable persons come across and give testimony that we witnessed the moon; this testimony will be taken under consideration, despite being opposite to astronomical facts. Allama Shami did give a quotation about Allama Subuki that he is the supporter of astronomical calculation but at the same time he provided other experts opinions of his school that because of calculation witnesses cannot be ignored. Rather they will be considered, as Prophet (SAW) regarded their testimonies as trustworthy status.

(Raddul Muhtar Ala Durril Mukhtar v 2 p 100). It is clear from this discussion that if calculation says it is impossible to see the moon on a specific day and Islamic witnesses say they saw the moon, in this instance witnesses will be taken on consideration. They will not be rejected because of calculation. Make sure that the day of moon sighting is not less than 29 days since it is not the time to see the moon. Prophet (SAW) month consists of 29 or 30 days. (Mahmudul Fatwa v 2 p 136 to 142). Allah knows best

(Head Mufti) Ahmed Khanpoori (2ND Zilqaad 1430) (A. Curat by Mufti) Abdussamad Rajkot (Mufti) Dauood Bismillah (Hafizahomullah)

ફતવા નં. ૭) જામિઅહ નઝીરિયહ કાકોસી

જવાબ : યહુદીઓ અને નસારાના ચંદ્ર આધારિત કેલેન્ડરો (જે અવકાશી હિસાબો ઉપર આધારિત હોય છે)નો શરીઅતમાં ચંદ્રની સાબિતી માટે ભરોસો કરવો જાઈજ નથી અને તેનાથી મદદ લેવી પણ જાઈજ નથી. જ્યારે કે તે મદદ નુસુસનો રદિયો કરતી હોય.

હઝરત મુફતી રશીદ અહમદ લુદિયાનવી (રહ.) એક ફત્વામાં લખે છે યાંદની સાબિતી માટે હિસાબી પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવો શરીઅતમાં જાઈજ નથી અને તેના ઉપર સંપૂર્ણ ઉમ્મતે મુસ્લિમહનો ઈજ્માઅ (સર્વસહમતી) છે. (જુઓ સહીહ બુખારીની શરાહ ફતુહ બારી, પેજ ૧૦૯, જિલ્દ ૪ અને ઉમ્દતુલ કારી, પેજ ૨૮૭, જિલ્દ ૧) રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.)નો ઈરશાદ છે કે, રોઝા અને ઈફતારનો આધાર નજરે નિહાળેલ વુમુરુરુવૈ ફતુરુરુવૈ. યંદરશન ઉપર રાખો. જો હિસાબી પદ્ધતિની સંભાવના હોત તો ચંદ્ર દર્શનના હુકમને બદલે હિસાબ જાણનારાઓને પૂછવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હોત. ખાસ કરીને જ્યારે કે હિસાબી ફેસલાઓમાં ઘણી સહૂલતો પણ છે.

(૧) ચંદ્ર દર્શન માટે સંઘર્ષ અને મહેનતથી છુટકારો, (૨) મતભેદ અને વિવાદથી સુરક્ષા, (૩) ભવિષ્યના મા'મલાઓ માટે તારીખ નક્કી કરવાની સહૂલત વગેરે... આમ છતાં રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.)એ ચંદ્ર દર્શન (રૂયત)ને જ શરત ઠરાવી દીધી, તેમાં

ફત્વી (૧) ડારુલઅલ્લામીયતુલુલુમા બહરુલુમા

الجواب : وباللہ التوفیق ہوا الموفق حامد ومصليا --- رمضان اور عید کا دار و مدار رویت ہلال پر ہے۔ حدیث میں ہے ” لاتصوموا حتی ترو الہلال... الخ (بخاری مسلم)

رسول اللہ ﷺ کا ارشاد ہے روزہ اس وقت تک نہ رکھو جب تک رمضان کا چاند نہ دیکھ لو اور جب تک ہلال شوال نہ دیکھو اور نہ کرو (روزے ختم نہ کرو) اگر اور غبار کی وجہ سے چاند نظر نہ آئے تو حساب لگا لو یعنی تیس دن پورے کر لو۔ اور ایک روایت میں ہے کہ ”الشہر تسع وعشرون فلان تصوموا حتی تروہ فان غم علیکم فاکملوا العدة ثلاثین“ (بخاری) مہینہ یقیناً تیس راتوں کا ہے اس لئے روزہ اس وقت تک نہ رکھو جب تک رمضان کا چاند نہ دیکھ لو پھر اگر چاند پر مستور ہو جائے تو (شعبان کی) گنتی تیس دن پورے کر کے رمضان سمجھو۔ مذکورہ دونوں حدیثوں سے ثابت ہوتا ہے کہ حضور اقدس ﷺ نے مہینہ کی آمد کو رویت ہلال پر موقوف کیا ہے، نئے چاند کے افق پر موجود ہونے یا اس کے نظر آنے کے صرف عقلی اور حسابی امکان کو دار و مدار نہیں بنایا۔ حضرت مولانا مفتی محمد شفیع صاحب فرماتے ہیں۔۔ (مذکورہ حدیث سے ثابت ہوا) کہ اگر تم سے چاند مستور اور چھپا ہوا ہے یعنی تمہاری آنکھیں اس کو نہ دیکھ سکتے تو پھر اس کے مکلف نہیں کہ ریاضی کے حسابات سے چاند کا وجود اور پیدائش معلوم کرو اور اس پر عمل کرو۔ یا آلات رصدیہ اور دوربینوں کے ذریعہ اس کا وجود دیکھو بلکہ فرمایا (فان غم علیکم فاکملوا العدة ثلاثین) یعنی اگر تم پر مستور ہو جائے تو تیس دن پورے کر کے مہینہ ختم سمجھو، (آگے مفتی صاحب لکھتے ہیں کہ) مفتی محمد برہان الدین سنبھلی فرماتے ہیں: ان الفاظ حدیث سے۔۔ یہ بات روز روشن کی طرح عیاں ہو جاتی ہے کہ مہینہ کی آمد و رفت کا دار و مدار شرعاً رویت پر یعنی نئے چاند کے دیکھ لینے پر ہے، اس کے افق پر موجود ہونے یا امکان رویت پر نہیں ہے اور اس سے یہ بھی ثابت ہو جاتا ہے کہ حسابی طریقہ یا آلات رصدیہ کے ذریعہ ثابت ہونے والا نیا چاند (New Moon) شرعی احکام کی بنیاد نہیں بن سکتا، علامہ ابن عابدینؒ۔۔ وتولید الہلال لیس مینا علی الریہ بل علی قواعد فلکیہ وہی وان کانت صحیحی فی نفسہا لکن اذا کانت ولادۃ فی لیلة کذا اقتدری فیھا الہلال وقد لاری والشارع علی الوجوب علی الرویۃ لالی الولادۃ۔ (ج ۱ ص ۲۸۹)۔ جمہور علماء۔۔ (فکلی) حساب کو دار و مدار بنانا احادیث صحیحہ کے خلاف ہے چنانچہ حدیث میں ہے: ”عن النبی ﷺ قال انامۃ امیۃ لانکسب ولانکسب۔ (آگے علامہ طیبی، مرقاۃ، در مختار، النحر، ملا علی قاری، الفقه علی المذہب۔ فتاویٰ تاتارخانیہ۔ علامہ سمرخانی کے حوالہ جات سے فکلی حسابات کا رد ثابت کر کے فرماتے ہیں:۔) خلاصہ یہ ہوا کہ میتھنی یہود و نصاریٰ کے قمری کیلنڈر یا مفروضہ فکلی حسابات کی شریعت میں کوئی گنجائش نہیں ہے اعانت کے طور پر اور شریعت کے مزاج کے خلاف ہے۔ واللہ اعلم بالصواب

(صدر مفتی) عبداللہ کاوی غفرلہ ۲۸ محرم الحرام ۱۴۳۰ھ، ۲۶ جنوری ۲۰۰۹ء دو شنبہ (مہر دارالافتاء دارالعلوم بھروچ، کتھاریہ) (نوٹ: یہ فتویٰ مکمل ہماری ویب سائٹ پر درود کتاب ”فکلیات و شرعی ثبوت ہلال ۵ حصے“ کے ۱۲ پر پڑھ سکتے ہیں)

SAFAR 1431h:

Duration: January-February 2010

THE MONTH OF MUHARRAM HAD 29 DAYS (The Islamic week starts every Friday)

First of SAFAR 1431h Commenced

on the eve of Friday 15th January 2010

FRI	SAT	SUN	MON	TUE	WED	THUR
	1 ^{16nd} January '10	2 17	3 18	4 19	5 20	6 21
7 22	8 23	9 24	10 25	11 26	12 27	13 28
14 29	15 30	16 31	17 ^{1st} February '10	18 2	19 3	20 4
21 5	22 6	23 7	24 8	25 9	26 10	27 11
28 12	29 13	30* 14				

* Subject to the new moon **not** being seen at the end of the 29 day

Sunnah acts (Sunnah: the practice of Prophet Muhammad SAW, emulation of which attains great reward)

1. To fast on the days of Yaum-e-Beadh these are the 13, 14 & 15 except during Ramadhan where fasting is obligatory for the whole month

2. To look for the new moon crescent at the end of the 29th day, please contact us to report a sighting

Main Office:
Hizbul-Ulama UK
23 Chaucer Road
Forest Gate
London, E7 9LZ

www.hizbululama.org.uk

Others:
Jamiatul-Ulama Britain
98 Ferham Road
Rotherham, S. Yorks

હિકમત આ છે કે જાહેર મુસલમાનોની જાણકારી અને ઈબાદતો કોઈ એક અથવા અમુક ગણતરીના લોકોના અભિપ્રાય અને ફેસલા ઉપર અવલંબિત રહેવાને બદલે સામાન્ય મુસલમાનોના પ્રત્યક્ષ દર્શન અને ગવાહી ઉપર આધારિત રહે, જેથી તેઓ આંધળું અનુસરણ કરવાને બદલે પોતાની બુદ્ધિ અને સમજદારીથી ઈબાદત કરે અને પોતાના વ્યવહારો અને ઈબાદતોને અમુક માણસોના કબજામાં અને તેમની દયા ઉપર અવલંબિત ન સમજે..... પવિત્ર શરીઅતે યાંદની સાબિતી માટે રૂયતને શરત ઠરાવીને માનવીને કોઈ બીજા માનવીની આંધળું અનુસરણ અને માનસિક ગુલામી તથા ઈબાદતોને ગૈરોના કબજામાં આપવાથી સુરક્ષિત કરી દીધું છે.

(અહસનુલ ફતવા, જિલ્દ : ૪, પેજ ૪૮૨)

ફકત વરસલામ, વલ્લાહુ અગ્નુલમુ.

(મુફતી) આદમ પાલનપુરી (હ.અ.)

૨૯ મુહર્રમુલ હરામ, હિજરીસન ૧૪૩૦

(મુફતીનો સિક્કો) દારુલ ઉલૂમ જામિઅહ

નઝીરિયહ કાકોસી,

જિલ્લા મહેસાણા, ઉત્તર ગુજરાત.